

Reunió de becaris de la Fundació Joan Maragall

Dll, 6/09/2010 per Eloi Aran Sala

[Betel. Arquitectura, Art i Religió](#)

Aquest passat diumenge 5 d'Agost va tenir lloc a la Parròquia del Pi la reunió d'inici de curs dels becaris que reben o han rebut el suport de la [Fundació Joan Maragall](#) en els seus projectes d'estudis. Com ja vaig anunciar [aquí](#), aquest any s'han concedit, de forma extraordinària un parell de beques, a [l'Anna Punsoda](#) pel seu estudi "**El pensament polític de Joan Maragall**" i a mi pel projecte d'estudi "**Forma i Esperit. Interaccions entre el pensament arquitectònic i teològic**". El proper 7 d'Octubre, durant la Lliçó inaugural del curs de la FJM, presentarem breument els nostres projectes.

Referent a la reunió de becaris, val a dir que és un lloc de trobada privilegiat de joves que estan desenvolupant pensament en diferents camps en diàleg amb la cultura i el cristianisme. A part dels dos nous becaris, ens van presentar els treballs dels altres becaris, alguns dels quals ja estan enllestint, i va ser una oportunitat de rebre un feed-back col·lectiu a la tasca a fer.

Pel que fa al meu projecte d'estudi, donat l'abast del títol, cal anar concretant un dels següents camps:

1_ Espai sagrat urbà (el fet religiós i la seva localització en la trama urbana).

Un tema a estudiar seria la incidència del fet urbà i metropolità en relació als llocs de culte. Quina relació hi ha entre la ciutat i la comunitat de creients? Quin espai ocupen? Com afecta viure la fe en l'actual no-lloc (Marc Auger)? Al s.XIX les catedrals de la modernitat van ser els grans espais de les exposicions universals, les estacions de ferrocarrils i els mercats (recordem al boig de Nietzsche anunciant la mort de Déu pel mercat amb una llàntia encesa). Quins són les noves catedrals? Són les parròquies una franquícia d'una marca espiritual corporativa? Te sentit fer parròquies (un invent que va anar lligat al retorn al camp del s.IV) en la ciutat actual? Què fem amb el múltiple barraquisme parroquial?. Per altra banda, la institució pública cerca un cert assessorament pel que fa als espais sagrats de la futura ciutat. Penso, també, en quin paper ha de tenir un espai sagrat en un equipament públic, com un aeroport (són encertats els dos espais dedicats a aquest fi que hi ha a la nova terminal de l'aeroport de Barcelona?, calia separar un espai per una capella cristiana i un altre espai per les altres confessions?), o un lloc per a la reflexió d'un esdeveniment col·lectiu (per exemple la capella del mur de Berlín, el monument a l'holocaust de Berlín - aquests dos els he pogut visitar

aquest estiu - o la polèmica entorn la construcció d'una mesquita a prop de la Zona Zero de Nova York). Una altra imatge molt suggerent és la reconversió de la capella del rectorat de la UPC en la nova seu d'un ordinador superpotent, la divinització de la informació i la tècnica, etc. Això és extensible a tots els temples sense ús de les ciutats... què és lícit fer en aquests espais? Com aprofitar-los?...

2_ Arquitectura espiritual - Arquitectura religiosa

Com ja és prou conegut, un dels temes fons de debat teològic és el diàleg entre espiritualitat (amb l'adjectiu "laica") i religió. Traslladat aquest diàleg al camp de l'arquitectura, la pregunta és quina relació hi ha entre el que podríem anomenar "arquitectura espiritual-laica" (penso per exemple en la Rothko Chapel) i "L'arquitectura religiosa-institucional". Jo crec que tota bona arquitectura és, en ella mateixa, espiritual (seguint l'escrit d'en Heidegger de "Construir, habitar, pensar") però que, explícitament espiritual, més enllà dels mecanismes compositius dels espais "sublims", els espais espirituals parlen el llenguatge de les religions. Cada religió ha configurat un tipus d'espai... però... la nova espiritualitat laica, quin tipus d'espai crea? Quines característiques té? En un temps de pluralisme religiós, per exemple, tornem a l'esquema espacial del Panteó (per cert, molt semblant a la Rothko Chapel: planta central i llum zenital)?

El segon camp d'investigació podria ser un sub-apartat del primer i, en els dos casos, voldria que fos un estudi amb un cert caràcter pràctic, que pogués donar criteri a aquestes preguntes que la societat contemporània es planteja.